Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 13 WEDNESDAY, JANUARY 21 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 21-го СІЧНЯ 1998 р. Ч. 13 РІК CV

ПАРЛЯМЕНТ ПОРЕКОМЕНДУВАВ ЗВІЛЬНИТИ ПРЕМ'ЄРА

Київ. — 16-го січня Верховна Рада запропонувала Президентові Леонідові Кучмі звільнити прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка, звинувативши його у використанні не за призначенням 40 млн. дол., виділених на реконструкцію київського Палацу „Україна", повідомила УНІАР.

Рішення викликало негативну реакцію Адміністрації Президента і Уряду і поставило Україну, за оцінкою оглядачів, на порозі нової кризи. Парлямент також запропонував звільнити разом з прем'єром міністра культури Дмитра Остапенка і посадника Києва Олександра Омельченка, які, за висновком депутатської комісії, теж були причетні до неправильного використання грошей.

Реагуючи на постанову парляменту, радник Президента Анатолій Гальчинський порекомендував Л. Кучмі тимчасово припинити діяльність Верховної Ради і ввести на два-три роки президентську форму правління. Радник назвав звинувачення у зловживанні грошима „від початку до кінця зфальшованою справою" і оцінив рішення депутатів як спробу голови парляменту Олександра Мороза та „інших прихильників червоного реваншу" перейти у наступ і зірвати процес економічної стабілізації. „Питання сьогодні поставили так: або-або, і в цій критичній ситуації Президент України залишається єдиною надією на те, що 'червоний реванш' в Україні буде зірвано", — сказав А. Гальчинський.

Уряд у своїй заяві назвав постанову „вміло розіграним політичним спектаклем" і звинуватив Верховну Раду в намаганні розпалити у суспільстві пристрасті, викликати розлад і дестабілізацію. Кабінет Міністрів закликав Президента забезпечити „конституційний порядок".

Пропрезидентська Народно-Демократична Партія, відома як „партія влади", гостро засудила заяву депутата Євгена Смірнова, яка і привела до ухваленого депутатами рішення. НДП закликала депутата спростувати свою заяву і погрозила, що в іншому разі звернеться до суду з позовом про захист своєї честі і гідности як політичної організації. Є. Смірнов заявив між іншим, що НДП фінансується з Дитячого благодійного фонду, який, за твердженням партії, взагалі не існує.

Лідер депутатської групи „Незалежні" Вадим Гетьман закликав усі „здорові сили" у Верховній Раді відмежуватися від прийнятого рішення. „Інформацію комісії, що проводила перевірку реконструкції Палацу 'Україна' можна розглядати лише під кутом проведення парляментарних виборів, — сказав він. — Ці події, як і багато інших, свідчать про те, що Верховна Рада перестала бути стабілізуючим фактором у державі".

Закон про державну охорону повернено на повторний розгляд

Київ(Р.Р.). — Президент України Леонід Кучма повернув у Верховну Раду для повторного розгляду закон про охорону органів державної влади, додавши свої пропозиції та зауваження.

На думку голови держави, окремі положення закону про державну охорону органів влади та урядовців суперечать Конституції України та деяким законам.

За інформацією Пресової служби Президента, Л. Кучма звернув увагу парляментаристів на те, що Управління державної охорони позбавлено права здійснювати оперативно-розшукову роботу, що не відповідає законові про оперативно-розшукову діяльність. Президент наполягає на поверненні Управлінню охорони права отримувати інформацію випереджуючого характеру щодо протиправних посягань на об'єкти та осіб державної влади.

Голову Рахункової палати, на думку Президента, безпідставно включено до списку урядовців, яким забезпечується державну охорону. Адже Верховна Рада не наділила таким правом голову Фонду державного майна, керівника Контрольно-ревізійного управління та голову Державної податкової адміністрації України.

Президент вважає, що не відповідає Конституції також положення про те, що Управління державної охорони є підконтрольним Верховній Раді.

Л. Кучма вдруге повернув на розгляд парляменту і закон про Фонд державного майна України (ФДМУ), застосувавши право вето. Попередні його зауваження стосувалися недосконалости концепції закону. Л. Кучма пропонував його скасувати як такий, що не відповідає Конституції. Та Верховна Рада не погодилася з пропозицією Президента. Тому Л. Кучма знову запропонував парляментові врахувати, що Фонд Державного майна в процесі приватизації здійснює розпорядчі функції, а в деяких випадках і управління державним майном. З огляду на це, зазначає Л. Кучма, ФДМ мав бути підпорядкованим саме Кабінетові Міністрів. І це відповідало б Конституції України. Однак з волі Верховної Ради ФДМ тепер підпорядкований, підзвітний і підконтрольний парляментові. Всупереч Конституції, фондові Державного Майна надано право законодавчої ініціятиви. Законом встановлено можливість видання Кабінетом Міністрів, Національним Банком України і Фондом Державного Майна спільних нормативно-правних актів, що, на думку Президента, також суперечить Конституції України.

Генетична наука близька до сенсаційного відкриття

Вашінгтон. — Американська неурядова організація „Альянс дослідження старіння" повідомила, що великій групі вчених з каліфорнійської біотехнологічної компанії Герон і Тексаського університету вдалося дослідити зв'язок між старінням людського організму і тими відтинками дезоксирибонуклеїнової кислоти, які зменшуються у розмірах щоразу при поділі клітин і врешті-решт „дають наказ" клітинам назавжди припинити життєдіяльність.

Генетичне відкриття, яке може відчинити двері до біологічного безсмертя кожної окремої людини, полягає в тому, що очолена професором Вудріджем Райтом група генетиків виокремила хромозомний фермент, спроможний безконечно омолоджувати клітини людського організму. Як виявилося, на своїх кінчиках хромозоми мають спеціяльний захисний фермент — теломераз.

Саме він є головним у механізмі поділу клітини. Коли, з роками, теломеразу залишається вже мало, клітина втрачає здатніть до самовідтворення.

Новововідкритий фермент вчені відразу назвали „еліксиром життя". Практичні експерименти показали, що теломераз зупиняє процес старіння у клітинах, які залишилися здоровими після закінчення їхнього нормального циклю старіння.

Медичні експерти певні, що це відкриття вже в недалекому майбутньому дозволить застосувати теломераз для відновлення функцій очної сітки та для регенерації кровоносних судин, які з віком спричинюють занепад зору або серцево-судинні захворювання.

Б. Єльцин повернувся до праці

Москва. — Після кількатижневого відокремлення та цілковитого відпруження російський президент Борис Єльцин, повний верви у понеділок, 19-го січня, повернувся до Кремля готовий до дальшої праці.

Першого дня він відбув цілий ряд зустрічей і засідань і вспів накивати пальцем визначним членам кабінету міністрів за те, що не дотримали обіцянок — включно з виплатою залеглих заробітних платень державним працівникам до кінця року.

Своїм співробітникам, прем'єр-міністрові Вікторові Черномирдіну, і своїм обидвом ключовим заступникам Анатолієві Чубайсові та Борисові Нємцову він заявив, що нагромадилось надто багато праці, що створило цілу пляєду питань і нерозв'язаних проблем. На його думку, ця ситуація вимагає їхньої негайної уваги. Такі публічні упімнення є в стилю російського президента, котрий після довшої відсутности у цей спосіб показує, що він повернувся і є при контролі.

Речники Кремля підкреслюють на кожному кроці, що президент Б. Єльцин, відпочавши на вакаціях, які проводив на вакаційній оселі на березі озера Валдай, віддаленого 280 миль на північний захід від Москви, є готовий до праці. Російські засоби масової інформації постійно показували 66-річного президента на проходах, лещатах і сніго-мобілях, щоб запевнити громадськість про його повний стан здоров'я, зокрема після його двотижневого перебування у домі відпочинку коротко перед відпусткою.

Як відомо, осінню минулого року Б. Єльцин перейшов операцію серця, видужав, але пізніше знов ослаб з уваги на вірусову інфекцію.

Довір'я до влади в Україні зменшилося

Київ(Р.Р.). — На пресовій конференції, присвяченій політичним підсумкам року, завідуючий катедрою політології Університету „Києво-Могилянська Академія", директор Інституту післякомуністичного суспільства Микола Томенко сказав, що довір'я до влади в Україні є найнижчим за останні шість років.

Опитування проведено Інститутом соціології Національної Академії Наук України та фондом „Демократичні ініціятиви". Результати опитування засвідчили, що Президентові України не довіряють 50 відс. опитуваних, а довіряють лише 17 відс. Кабінетові Міністрів України не довіряють 58 відс., а довіряють лише 9 відс. опитуваних. Верховній Раді не довіряють 64 відс., а довіряють лише 7 відс.

Керівник експертної ради Інституту післякомуністичного суспільства Сергій Макеєв зазначив, що падіння довір'я до влади пояснюється „феноменом втоми, що накопичується". На його думку, „населення втомилося від безуспішної боротьби за власне виживання".

Однак недовір'я до органів влади не впливає на готовість громадян взяти участь у виборах. За даними Інституту соціології таку готовість висловили 60 відс. опитаних.

Українські ракетоносії винесуть в орбіту сателіти „Глобал стар"

Київ(Р.Р.). — Генеральний директор спільного підприємства „Елсаком–Україна" Крістофф Шмідт повідомив, що на 4–5-го лютого запляновано запуск перших чотирьох сателітів системи мобільного зв'язку „Глобал стар" (ракета „Дельта", ЗСА). Запуск відбудеться з Кейп Канаверела, ЗСА, з участю України.

Протягом 1998 року українські ракетоносії „Зеніт" мають вивести в орбіту перші 12 сателітів „Глобал стар". Три ракетоносії „Зеніт", побудовані на виробничому об'єднанні „Південмаш", виведуть в орбіту 36 сателітів. У системі „Глобал стар" в орбіту має бути виведено 48 основних і вісім резервових низькоорбітальних сателітів. Висота орбіти — 1,300 кілометрів. Сателіти уможливлять телефонічний зв'язок з будь-якою точкою земної кулі за допомогою мобільного телефону або фіксованих радіотелефонів.

В Україні послуги в системі „Глобал стар" надаватиме спільне підприємство „Елсаком-Україна". Для цієї мети в Київській області плянується спорудити сателітну станцію. Запуск системи запляновано на 1999 рік. Ввести в дію систему „Глобал стар" взялася міжнародна корпорація „Глобал стар", створена компаніями Лорал і Квалком ЗСА, та низка інших компаній. Проєкт коштуватиме 2 блн. дол.

В Україні продовжується обмін пашпортів

Київ(Р.Р.). — Як уже інформовано, з 1-го січня 1998 року втратили чинність закордонні пашпорти колишнього СССР, видані українським громадянам для поїздок за кордон. Таке рішення ухвалив Кабінет Міністрів України 21-го серпня 1997 року.

На жаль, не всі довідалися про це вчасно. Найбільше неприємностей випало на долю тих, хто в 1997 році в'їхав на територію України, а в січні при виїзді їх затримали у зв'язку з тим, що їхні документи втратили чинність. Ніякі умовляння не допомогли, митники виявилися непохитними.

За словами командира бориспільських прикордонників Миколи Гулика, за перші 11 днів 1998 року на летовищі в Борисполі завернули назад 41 особу (за іншими даними — 130). М. Гулик вважає, що вони „самі винні", оскільки при в'їзді їх попереджали. Деякі із затриманих підтвердили, що знали про обмін, але й були такі, що почули про це вперше й дуже збентежилися. Навіть у Міністерстві Закордонних Справ України визнали, що українські амбасади і консуляти в різних країнах переважно обмежилися тим, що прикріпили оголошення на дверях своїх установ і дали повідомлення у місцеву пресу. Але ж не всі громадяни, які вчаться чи працюють за кордоном, перебувають в околиці дипломатичних представництв.

Всі затримані погоджуються, що українським громадянам не годиться мандрувати по світі з пашпортом чужої та й вже неіснуючої держави. Але обмін можна було б здійснити поступово, по закінченні терміну дії пашпорту. Декому закордонні пашпорти видано у 1995 році, а декому півроку тому. Мито і послуги вони сплатили шість місяців тому, а тепер пашпорти знову треба міняти і знову платити за послуги.

Українські громадяни за кордоном з приводу обміну пашпортів можуть звернутися в дипломатичні представництва України. Протягом 1998 року зі старим пашпортом ще можна буде в'їхати в Україну, але виїхати знову за кордон вони не зможуть, доки не отримають нові документи. Та ліпше отримати їх за кордоном, залишивши в себе принаймні копії старих пашпортів, бо разом зі старими пашпортами втрачаються і довготривалі візи закордонних держав, які доведеться невідомо яким чином поновлювати.

Для обміну пашпорту потрібно: заповнити заяву-анкету, завірену за місцем праці, навчання, або ЖЕК-у за місцем проживання, три фотокартки 35x45 мм. У пашпорті старого зразка має бути штамп про українське громадянство. І, нарешті, треба сплатити 85 гривень мита і 6 грн. 12 коп. за послуги.

Обмін пашпорту триває три місяці. Можна обміняти й за місяць, але це коштуватиме дорожче. Якщо ж хтось хоче отримати його за десять днів, то платитиме вдвічі більше. Від сплати мита звільнені інваліди 1і 2-ої груп, чорнобильці 1і 2 категорії. Учасники війни платять 50 відсотків.

За обмін внутрішнього пашпорту покищо беруть лише три гривні й 40 копійок.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

В. ПУСТОВОЙТЕНКО ВІДВІДАВ РІВЕНСЬКУ АЕС

РІВНЕ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко відвідав Рівенську Атомну електростанцію, де з'ясував можливості спорудження 4-го енергоблоку. Директор РАЕС Володимир Коровкін під час зустрічі з журналістами сказав, що західні експерти висувають нові вимоги щодо підвищення безпеки атомних електростанцій та технічної готовости їх систем управління як умови надання кредитів. В. Пустовойтенко також оглянув пересувну виставку ювелірних виробів державного підприємства „Укрбурштин", керівники якого надіються отримати з бюджету гроші для спорудження ювелірної фабрики в Рівному. Прем'єр-міністер також взяв участь у відкритті Рівенської водопостачальної станції, а тоді виїхав на Хмельниччину, де відвідав Хмельницьку АЕС, виробниче акціонерне товариство „Укрелектроапарат" та акціонерну компанію „Адвіс".

ЗЛОЧИННІСТЬ СТАЛА БІЛЬШ ОРГАНІЗОВАНОЮ

КИЇВ. — Начальник Управління зональної контролі при Державному Комітеті боротьби з економічною злочинністю Леонід Скалозуб під час пресової конференції повідомив, що економічна злочинність в Україні стала більш організованою і міжнародною. За його словами у 1997 році злочинність сильно поширила свою діяльність на кредитно-фінансову і банківську системи, сфери зовнішньо-економічної діяльности та приватизації. Домінуючими напрямками економічної злочинности стали переведення валют на рахунки в закордонних банках, „відмивання" грошей та вкладання їх у нерухомість, цінні папери, валюту, фінансування легальної комерційної діяльности. В Україні і далі триває перерозподіл сфер впливу між кримінальними структурами. Протягом 1997 року органи внутрішніх справ виявили понад 60,000 злочинів у сфері економіки, що на 2.4 відс. більше, ніж у 1996 році. При чому 30 відс. скоєних злочинів — важкі, а переважна більшість економічних злочинів має латентний характер, тобто, прихований, без видимих ознак. Найбільше злочинів здійснюється у сферах: енергозабезпечення, приватизації, кредитно-фінансовій. Поширено також нецільове використання бюджетних грошей.

О. МОРОЗ РАДИТЬ ТОРГУВАТИ ХЛІБОМ, А НЕ ЗЕМЛЕЮ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз корінною проблемою земельних відносин вважає співвідношення інтересів держави і селянина, а не дозвіл на продаж землі. Під час зустрічі з громадськістю в Тальнівському районі Черкаської области голова парляменту наголосив: „Ми повинні торгувати хлібом, а не землею". А держава має надавати кредити і дотації селянам, „інакше село не підійметься", зазначив голова парляменту. Він також вважає, що виконавча влада „неконституційним шляхом вдається до спроб перетворити землю на товар", але „жодні укази, постанови чи директиви не мають юридичної сили, а є лише кон'юнктурними документами". О. Мороз наголосив, що стаття 14 Конституції України передбачає регулювання земельних відносин виключно на основі законодавства, тому „розпоювати землю можна за указом, а в тюрму сісти — за законом".

СТАБІЛІЗАЦІЇ У 1997 РОЦІ ДОСЯГТИ НЕ ВДАЛОСЯ

КИЇВ. — На загальних зборах Асоціяції міст України прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко сказав, що соціяльно-економічна ситуація в державі залишається надзвичайно складною та що перелому в подоланні кризових явищ у 1997 році досягти не вдалося. Реформи здійснюються непослідовно, ці процеси відзначаються незавершеністю. Проте з другої половини 1997 року забезпечено низький рівень інфляції, стабільний курс гривні та знижено спад промислового виробництва. Перед Урядом стоять завдання: зліквідувати заборгованість із заробітків, пенсій та стипендій, створити умови для економічного піднесення. На думку В. Пустовойтенка, необхідно негайно скасувати сертифікатну приватизацію і перейти до грошової. Також необхідно активізувати діяльність фондового ринку та стабілізувати умови праці для закордонних інвесторів.

НАВЧАЮТЬ БЕЗРОБІТНИХ

ЧЕРНІВЦІ. — Згідно з проєктом Міжнародної організації праці (МОП) на Буковині впроваджується міжнародну систему модульного професійного навчання безробітних. Забезпечення програми взяли на себе ООН та уряд Швайцарії. Розпорядженням Чернівецької Обласної Ради на базі одної з чернівецьких професійних шкіл створено Центр модульного професійного навчання безробітних области, які перебувають на обліку в центрах зайнятости населення. Для координації праці центру створено міжвідомчу координаційну раду, до якої увійшли підприємці, фахівці з питань соціяльної політики, освіти, профспілок тощо.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 19-ГО СІЧНЯ, Вілліям Коген, секретар Департаменту оборони ЗСА, попередив Китай, що забезпечуючи Іран технологією виготовлення зброї може мати погані наслідки на існуючі відносини Китаю з Америкою та іншими країнами Заходу. В. Коген підкреслив, що китайський міністер оборони запевнив його в тому, що Китай більше не експортуватиме до Ірану ракет для знищення мореплавних кораблів ані ядерної технології. ЗСА побоюються, що Іран в короткому часі може стати країною виробництва ядерної зброї.

МИНУЛОЇ СУБОТИ, 17-ГО СІЧНЯ, президент Билл Клінтон впродовж шістьох годин зізнавав у бюрі свого адвоката на запити адвокатів Полі Джовнс, яка оскаржує його у непристойних і небажаних залицяннях тому сім років, як він був губернатором Аркенсо. На зізнаннях була присутня також П. Джовнс. Зізнання Президента були запечатані, а присутнім на них суд заборонив виявляти будь-які інформації їхнього перебігу. Після зізнань обидві сторони перед репортерами засобів масової інформації підкреслювали свої успіхи. Президент особисто в цій справі не коментував.

У СВІТІ

У НЕДІЛЮ 21-ГО ГРУДНЯ, в центрі Києва, біля Басарабського ринку було відкрито перший у світі пам'ятник жидівському письменникові Шолом-Алейхемові. Ініціятори створення пам'ятника вирішили його відкрити напередодні веселого жидівського свята Ганукі, що його відзначають 23-го грудня. Пам'ятник розташовано буквально 100 метрів від квартири, де колись жив і працював письменник.

ПРИГОТОВЛЯЮЧИСЬ ДО ВІДВІДИН Папи Івана Павла II до Куби, уряд Фіделя Кастро і кубинська Римо-Католицька Церква постійно проводять переговори. Обидві сторони хочуть відчути на скільки ці відвідини вплинуть на життя і буття громадян цієї донедавна офіційно атеїстичної країни. Римо-Католицька Церква постійно підкреслює, що це є виключно „духовною візитацією" і тільки всього. Одначе Ф. Кастро і його уряд, відчуваючи вже велику зміну в поведінці своїх громадян, постійно в засобах масової інформації представляють відвідини і самого Папу Івана Павла II, як союзника у боротьбі з американським імперіялізмом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Різні підходи до приватизації землі

Розподіл колгоспної землі в Україні дещо активізувався, і колишні колгоспи тепер називають кооперативними сільсько-господарськими підприємствами (КСП). Та рідко в якому КСП ситуація змінилася і люди дійсно почали отримувати частину прибутку зі своїх паїв. У більшості господарств і далі урядують голови колгоспів та їхні покровителі в обласних центрах.

Допомогти українським селянам зрушити процес реструктуризації КСП взялися дві міжнародні фінансові організації — "RONCO Consulting Corporation" та Ай-Еф-Сі.

Земельна реформа передбачає: роздержавлення і передання сільсько-господарських дібр у колективну власність; поділ землі, що перебуває у колективній власності, з видачею сертифікатів на частину кожному членові КСП; і на завершальному етапі — реорганізацію КСП і створення на їхній базі нових, економічно ефективних сільсько-господарських структур на основі приватної власности на земельні та майнові частини.

Перші два етапи фактично перебувають у кінцевій стадії, а до кінця 1998 року розподіл має завершитися і видача земельних та майнових сертифікатів також.

Оскільки держава не має грошей для завершення земельної реформи, то донорами виявили готовість стати „РОНКО" і Ай-Еф-Сі. Ці міжнародні фінансові організації відкрито між собою не конкурують, але йдуть до однієї й тієї ж мети дещо іншими шляхами.

„РОНКО" сприяє проведенню великого обсягу робіт, пов'язаних з розподілом земельних ділянок та врученням актів на право власности та право на пай в натурі. При цьому враховують інтереси тих, хто хоче, щоб паї родичів наділялися поруч.

Ай-Еф-Сі вважає, що не варто витрачати час і гроші на наділення землі в натурі та друкування державних актів. Керівники проєкту певні, що видання сертифікатів на пай місцевими управліннями сільських господарств і земельних ресурсів вже є достатньою мотивацією для реорганізації КСП на приватні господарства.

Чий варіянт виявиться ефективнішим, покаже час. Головна ж проблема в тому, що селяни не відважуються брати свої паї і виходити з КСП. Передусім, тому, що вони не мають тракторів та інших необхідних машин для обрібки землі та збору урожаю. Купити не мають за що. Можна, звичайно, позичити в тому ж колгоспі. Але голови колгоспів часто не дозволяють відокремлюватися зі своїм паєм, або наділяють пай в таких місцях, де нічого не родить: болото, піщаники тощо, і таким чином відбивають бажання виходити з колективного господарства. Другою причиною є живі приклади. Скажімо, комусь вдалося вийти зі своїм паєм, або винайняти ділянку в колгоспі. Таким одноосібникам голови колгоспу часто категорично відмовляються позичити сівалку, трактор чи ще щось. Доводиться винаймати десь за тридев'ять земель, що коштує дорожче. Та як тільки врожай достигає, його хтось підпалює в полі, викрадає в коморі, або пошкоджує комбайн та інші машини. Такі прикрощі не обминули ні одного фармера. Саме через це багато з них не витримали — збанкрутували. Отож люди й не відважуються господарювати самостійно.

Сьогодні в Україні багато розмов про необхідність заборони на продаж землі. Згідно з діючим законом присадибні ділянки можна продавати вільно. Мораторій застосовано щодо продажу землі, отриманої від місцевих рад. Селяни ж отримали свої земельні паї від колгоспів. Тому висловлюється чимало застережень, щодо загрози „дикого ринку" у сфері продажу сільсько-господарських угід. Звідси й пропозиції заборонити продаж угідь, запровадити кваліфікаційні вимоги для покупців і заборонити зміну цільового призначення купленої ділянки.

Коментуючи нинішню ситуацію, колишній віцепрем'єр-міністер з питань економіки Віктор Пинзеник зазначив, що будь-які обмеження на продаж землі — обман. На його думку, не можна позбавити людину права власности на землю навіть тоді, коли ця людина втратить українське громадянство. Такі обмеження і є головною перешкодою при використанні закордонних інвестицій. Крім того, вважає В. Пинзеник, не можна допустити, щоб чиновники на місцях вирішували такі питання як „кому продавати?" Всі ці штучні перепони зменшують дійсну ціну на землю. Справжній ринок має бути прозорим для всіх. Єдине, з чим погоджується В. Пинзеник, це з вимогою цільового використання землі, та й то тільки тимчасово, на якийсь конкретний термін. Згодом ринок сам покаже, чи треба використовувати всю землю, як вважає депутат Верховної Ради України.

Данило Гавриш,
Київ

КАНДИДАТІВ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ

26-го грудня 1997 року Центральна виборча комісія провела предвиборче жеребкування. Численні учасники виборчого процесу розіграли місця у виборчому бальоті, і час виходу у всеукраїнський етер. Найвигіднішими місцями у бальоті вважають три перші й останні, оскільки ті виборці, які визначаються зі своїми політичними симпатіями в останній момент, тобто, коли вже заповнюють бальот для таємного голосування, найімовірніше, звернуть увагу саме на ці рядки документу. Отож, перші три місця у бальоті дісталися бльокові „Разом" (Ліберальна Партія та Партія Праці), Партії Регіонального Відродження та бльокові „Менше слів" (Соціял-Націоналістична Партія і Всеукраїнське об'єднання „Державна самостійність України"), останнє місце у списку посіла Прогресивна Соціялістична Партія. Не менш важливим політично невизначеного електорату є й час виходу у всеукраїнський етер. Тут у виграшному становищі виявляються ті партії, які отримають етер безпосередньо перед днем виборів. Згідно з результатами жеребкування у комісії, на першому каналі українського телебачення 27-го березня виходитиме в етер Партія „Громада", яку очолює основний опонент Леоніда Кучми, колишній прем'єр Павло Лазаренко, а напередодні 26-го березня з'явиться на каналі УТ-1 Соціял-Демократична Партія України (об'єднана), у першій п'ятірці якої такі відомі лідери, як перший Президент України Леонід Кравчук та колишній прем'єр Євген Марчук.

Поки партії розподіляють етер і місця в виборчому бальоті, чи працюватиме новообраний парлямент, залишається під питанням. Президент України на зустрічі з журналістами в інформаційній агенції „Інтерфакс-Україна" заявив, що в Україні вже сьогодні існують „гіпотетичні обставини", у яких новообраний парлямент може бути розпущеним.

Першою такою причиною може стати подання кількох депутатів до Конституційного суду щодо нелегітимности закону про вибори. Ще на початку осені ряд депутатів — прихильників мажоритарної системи зважилася на такий крок. Аналітики прогнозують, що великою мірою пропрезидентський Конституційний суд може ухвалити рішення про визнання закону нечинним, якщо висліди виборів не задовольнятимуть із тих чи інших причин Леоніда Кучму. Другою причиною для розпуску Верховної Ради Президент вважає той випадок, коли новообраний парлямент „поверне кермо на 180 градусів", що, на думку Кучми, становитиме загрозу національним інтересам України та суверенітетові держави.

Ця заява Президента викликала бурю в опозиції. Дехто, зокрема депутат Степан Хмара, погрожував Президентові оскарженням, дехто звинувачував Л. Кучму в жахливій некомпетентності, а дехто навіть привітав і виправдував такі ініціятиви „гаранта Конституції". Експерти оцінюють можливість розпуску парляменту як цілком дійсну загрозу, хоча такі прагнення збоку Л. Кучми були помітними й раніше, однак покищо жодного разу до радикальних кроків справа не дійшла.

Якою буде новообрана Верховна Рада, чи вживатиме Президент радикальних заходів для її розпуску й у що це виллється, сьогодні можна тільки прогнозувати. Тим часом ще неоголошена кампанія виборів Президента фактично вже почалася. Останнього тижня 1997 року про свій намір взяти участь у виборах Президента оголосила лідер ліво-радикальної Прогресивної Соціялістичної Партії Наталія Вітренко. 23-го грудня Центральний комітет ПСП ухвалив „зобов'язати" Н. Вітренко запропонувати свою кандидатуру на вибори Президента України. На пресконференції, де було оприлюднено це рішення ЦК, Н. Вітренко зробила сенсаційну заяву. За її словами, вже зараз на Бориспільському летовищі під Києвом стоять заправлені пальним літаки, якими має втікати з України вся владна верхівка в разі катастрофічного розвитку подій. А про те, що така катастрофа не за горами, засвідчило, за словами Н. Вітренко, недавнє „таємне" спільне засідання деяких народних депутатів із урядовцями та членами правління Національного Банку. На цьому засіданні буцімто було визнано, що фінансова система України зазнала повного краху, а курс економічних реформ зайшов у глухий кут. Втім, такі заяви радикалів більше подібні на передвиборчий пропагандистський захід, аніж на дійсний стан речей, хоча криза в економіці України ні для кого не є таємницею. Отже, до знайомих претендентів на президентське крісло — самого Кучми, двох колишніх прем'єрів (Лазаренка та Марчука), голови законодавчої влади Олександра Мороза та колишнього міністра юстиції Сергія Головатого — дійшов ще один кандидат — ліворадикальний лідер ПСП Н. Вітренко. Шанси на перемогу кожного з претендентів стануть яснішими лише після 29-го березня, коли стане видно, яка з численних політичних сил України отримала більшість у Верховній Раді. А покищо претенденти на депутатські мандати ділять етер, газетну площу й місця у бальотах, сподіваючись знайти підтримку виборця.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Роман Савицький, мол.

„Українські теми в музиці Заходу"

(Перед незвичайним концертом в УІА)

Товариство камерної музики при Українському Інституті Америки, Інк., в Ню Йорку, під мистецьким проводом Миколи Сука, в суботу, 24-го січня, о год. 8-ій вечора, представить рідкісну програму п. з. „Українські теми в музиці Заходу". Цей концерт, понад рік у підготові, включатиме твори самих міжнародних особистостей — Ч. Леффлера, Ф. Ліста, С. Рахманінова, Й. Н. Гуммеля та Л. ван Бетовена. Виконавці: Оксана Кровицька, сопрано; Микола Сук і Вячеслав Бакіс, піяністи; Марія Е. Тобон, флейтистка, та Струнний квартет ім. М. Леонтовича. Спонзором концерту є кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку.

Ось деякі нотатки до програми, більшість якої прозвучить в УІА вперше.

З різних причин світові майстри пензля чи пера — Рембрандт, Пікассо, Дюма чи Гемінґвей не звертались до українських сюжетів. Натомість найбільші композитори часто творили під впливом нашої народної пісні та професійної поезії. Концерт продемонструє лиш частину такої творчости світового масштабу.

Чарлз Леффлер, американець французького роду, провів дитинство в селі Сміла на Київщині (кінець 1860-их років) та ставши відомим музикантом, пригадував враження тих часів у своїх великих творах. Як музикотворець, Леффлер був імпресіоністом та космополітом під впливом численних націй, а музика зручна та прозрадкує тонкість музичної думки.

Його розлога сюїта п. з. "Les Veillees de l'Ukraine" („Вечори України") закроєна за Гоголем на чотири частини. Первісно задумана для скрипки та симфонічної оркестри, ця велика партитура вперше написалась в Бостоні (1891 р.), коли солістом виступив сам Леффлер при співучасті престижевої Бостонської симфонічної оркестри під керівництвом славетного Артура Нікіша. Розентузіязмована критика замітила картату гармоніку та звернула увагу на українські ладо-інтонаційні мотиви. Ще й захоплювалась рясним народним гумором, що часто стрічається у Миколи Гоголя — українця.

На диво сюїта ніколи друком не вийшла, отож в УІА почуємо лише дві її частини і то з копій оригінальних рукописів (переклад роботи композитора для скрипки з фортепіяном).

Широким світовим шляхом пройшла баляда „Ой, не ходи Грицю", авторство якої приписують напівлегендарній Марусі Чурай з часів Хмельниччини. У трагічному для Т. Шевченка році 1847, мадярський композитор Франц Ліст зазнав тріюмфу. Він проміряв всю Україну своїми останніми речиталями віртуоза-піяніста та несподівано почув цю трагічну пісню з народного виконання. Це сталось або в Києві, або біля села Воронинці (Поділля), де музика довший час відпочивав на добрах княгині Каролини Зайн-Віттґенштайн. Їй завдячував цей космополіт-романтик своє натхнення тих років.

Закінчений твір для фортепіяну Ліст назвав "Ballade d'Ukraine". Помимо сильної творчої інвенції музичного письма (чарівні мадярські „візерунки" на українській темі), Ліст таки зберіг зариси мелодії, а цілість опрацював у стилі чутливих варіяцій, де настроєвість запліднена трагізмом.

Драматизм та маєстат слова Т. Шевченка захоплювали Муссорґського та Прокоф'єва, проте велетні Чайковський та його протеже Сергій Рахманінов воліли компонувати до пасторальних картин чи задуманих настроїв великого поета. Рахманінов вибрав три російські переспіви із Шевченка (роботи Плещеєва та Буніна) на теми людської долі — наріжного каменя будівлі-творчости цього композитора-піяніста. Всі три сольоспіви (із років 1893 та 1906) — це монологи-декламації, проте через вимогливість фортепіянових партій їх можна б навіть назвати дуетами для голосу та фортепіяну.

Любовна пісня „Їхав козак за Дунай", пера „козака-стихотворця" Семена Климовського, безконкуренційна, якщо мова про світовий резонанс української мелодії. Видатний представник сонячної віденської школи раннього XIX століття, Йоганн Н. Гуммель побудував прекрасно розвинене клясичне тріо на цій козацькій темі. Багатство кольору, орнаментика, а ще більш динамічний рух затемнюють навіть камерний твір Бетовена на цю саму пісню. У повному освітленні партія фортепіяну, колись зарезервована для самого Гуммеля, тодішнього майстра клявіятури.

Короною концерту блисне Струнний квартет Оп. 59, ч. 1 (рік 1806), якого нам подарував музика-король — Людовік Бетовен. Серед усіх майстрів Заходу він звертавсь до нашої пісні найчастіше (за моїми послідами, бодай 15 разів). Для якнайкращої презентації таких творів граф Андрій

(Закінчення на стор. 4)

Роман Кухар

Замітне етнографічне видання

Отець Никифор Лещишак, „Стоїть липка в полі", збірник лемківських народних пісень із етнографічної спадщини Івана Франка, упорядкував, забезпечив вступом, словником і додатками Микола Мушинка, відредаґував Олесь Мушинка, Фундація „Карпати", серія Бібліотеки „ОКО", ч. 1, Пряшів, 1996 р. стор. 148.

Незвичайно цікава історія цього перевиданого фолкльорного збірника 222-ох народних пісень у новій редакції, що їх записав о. Никифор Лещишак в 1883 році в його рідному селі Білична, знищеному до тла після насильного переселення української місцевої людности на „зємє одзискане". Цю перлину фолкльору Лемківщини передав о. Лещишак наприкінці XIX століття Іванові Франкові для можливої публікації. Хоча Франко, у співпраці з польським народознавцем Ізидором Коперницьким, підготував збірник до друку, видати його тоді, на жаль, не довелось, а збереглася з нього тільки незначна частина, 226 пісень, які щойно в 1992 році побачили світ в Канадському Інституті Українських Студій в Едмонтоні, Алберта.

Зважаючи на те, що дана збірка — це єдиний збережений фолькльорний матеріял нашого населення, яке з непам'ятних часів проживало в тому польсько-словацькому прикордонні, вона має значення вийняткової ваги для засвідчення української автохтонности цього тепер підпольського терену. Його мешканці впали жертвою горезвісної „Акції Вісла", що затерла матеріяльні сліди первісного українського походження того неспокійного пограниччя. Проте, як видно з етнографічного свідчення, несила затерти духової спадщини цього терену.

В порівнянні з едмонтонським виданням, надрукований збірник в 1996 році у Пряшеві поповнено біографією о. Лещишака, науковим уведенням, мелодіями до деяких текстів записаних пісень, словником діялектичних слів, бібліографією збірників лемківських пісень та іншими вагомими додатками. Одним із помітніших є „Слово до читачів", де підкреслюється вирішальну ролю в появі твору основника й мецената фундації „Карпати" Олександра Кобаси. Без його матеріяльного й морального вкладу фундація не змогла б існувати й дати початок новим дослідженням тієї занедбаної вітки українського народу. Мета фундації — у виданні науково-популярних книжок з історії та культури українців Карпатського регіону, що поряд з сучасною національною назвою зовуть себе теж русинами.

На зміст пісень збірника складаються різні жанри — баляди, пісні-нісенітниці, залицяльні, весільні, хрестильні, суспільно — та родинно-побутові, рекрутські, пасторальні. Не зважаючи на природні впливи (тематичні — „Пані забіла пана"; мовні — „піньондзе" (гроші), „бралта" (молодиця); ритмічні — „краковяк"), зумовлені польськими і словацькими енклавами, збережений спадщинний скарб рідного фолкльору, як мовно, так і музично у Збірнику належить нашому народові. В цілому, ритми записаних у Збірнику пісень дуже нагадують зібрані багато пізніше в тому ж регіоні народні пісні, наприклад, „Женчичок-бренчичок" (в записі Філярета Колесси), схожий ритмічною побудовою з „Дала-с мя, матінко" (в записі Н. Лещишака). Або ж інші варіянти, „Петрусьо, коби здоров" (Ф. Колесса) та „Стала ся нам новина" (Н. Лещишак).

Перший випуск Бібліотеки „ОКО" фундації „Карпати", збірник „Стоїть липка в полі", треба щиро привітати як надійне продовження досліджень на полі збереження давніх зразків рідного фольклору.

У вступній частині збірника трапився недогляд, який бажаємо тут виправити. Наш відомий бандурист, св. п. Юрій Сінгалевич (1911-1947), чоловік внучки о. Лещишака, Наталі, не пропав у таборах ГУЛаг, як подається в інформації Андрія Лещишака, а насправді згинув, за невияснених обставин, в автомобільному випадку в 1947 році у Львові. Дружину Юрія Сінгалевича після його трагічного загину репресували емведівські терористичні органи й заслали на каторжну неволю в Сибір. Подібна доля стріла й учнів Сінгалевича, братів Жеплинських, В. Васильківського, М. Гребенюка, О. Гасюка, М. Табінського та інших, про що своєчасно звідомляв голова Львівського Осередку Всеукраїнської Спілки Кобзарів, Бандуристів і Лірників, Богдан Жеплинський (гл. ч. „Свободи" з 14-го вересня 1996 року).

Співомовки збірника „Стоїть липка в полі" знаменні природним дотепом нашого народу, навіть у важких періодах його буття.

Д-р Василь Ленцик

Розвиваються музеї і бібліотека

II

Поради, що і як збирати для такого музею, подавав відомий вчений археолог д-р Ярослав Пастернак, директор Музею НТШ у Львові. Його стаття була надрукована в „Америці" у двох числах з 2-го і 10-го липня 1935 року Філядельфія. Докладні вказівки подавав також співробітник Національного Музею у Львові д-р Е. Пеленський у статті надрукованій в часописі „Америка", з 3-го серпня 1935 року. Д-р Пеленський вважав, що при музеї повинен постати також український науковий інститут.

Сам Єпископ Богачевський був книголюбом, також було кілька священиків книголюбів, які у своїх приватних бібліотеках мали дуже цінні видання ще від половини XIX століття до найновіших часів. Більшість з тих цінних збірок знайшла місце в бібліотеці Українського Музею в Стемфорді.

Єпископ Богачевський при нагоді візитацій заохочував священиків передавати свої біліотеки до Стемфорду. Передали свої цінні збірки о. Кінаш, о. Довгович, о. Залітач, о. Пристай та інші, а з сучасних о. д-р Василь Ведаш. Бібліотека має дуже багато стародруків, які стали вже предметом дослідів наших науковців, в тому числі деяких з України, а також чужинців. Наші стародруки позичав також Український Інститут при Гарварді на виставку в Гарвардській бібліотеці.

Бібліотека Українського Музею налічує тепер понад 50,000 томів. Крім стародруків, бібліотека має твори українських клясиків. Зі серійних видань має „Записки НТШ", „Літературний Науковий Вістник", „Записки Чина св. Василія", документи видані о. Великим з ватиканських архівів, видання Українського Католицького Університету, в тому документи з ватиканських архівів, що їх колись збирав Слуга Божий Митрополит Андрей, ще до 1939 року. Бібліотека має також багато річників українських часописів, які виходили в Галичині, чи вже в Америці. Можна сміло сказати, що Бібліотека Українського Музею в Стемфорді є чи не найкращою українознавчою бібліотекою на американському континенті, може не так числом томів як добірністю видань. Ця бібліотека постійно поповнюється закупами, як наприклад, бібліотека пок. проф. Василя Стецюка, яку закупив опікун музею Владика Лостен. Мені вдалось купити перше видання „Кобзаря" Шевченка з 1840 року, деякі рідкі видання Шевченкових творів. Цей закуп уфундувало „Привидіння" з Філядельфії і сам наш Владика Лостен був готовий заплатити цей закуп, будучи тоді адміністратором Філядельфійської архиєпархії.

Дуже цінну бібліотеку та архів передав для музейної бібліотеки проф. Микола Чубатий, відомий вчений-історик, засновник „Українського квартальника" та Відділу НТШ в Америці. Архів проф. Чубатого — то неоцінене джерело для студії нашого громадського і церковного життя, від його приїзду до Америки в 1939 році до його смерти.

Для музейної бібліотеки передавали свої збірки проф. Омецінський, інж. Іван Жук, мисткиня Ірина Твердохліб, Бернардин і наші парафіяни Вайди, Ференци та інші. Бібліотечними справами, їх каталогуванням, застосовуючи найновішу техніку, займаються кваліфіковані особи, а саме о. мітрат Іван Терлецький і мґр Любов Волинець, яка виконує, з доручення Владики Василя, обов'язки куратора музею. Л. Волинець дбає про відповідне влаштування музейних експонатів.

Попри бібліотечні цінності, які знаходяться при нашому музеї, він має дуже вартісні збірки малярства, наприклад, цінний образ Новаківського, який для музею подарував, зі супровідним листом до о. Чапельського, Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький ще 1935 року.

Прецінну колекцію образів передала для нашого музею, за моїм посередництвом, св. п. Ірина Щербачевська. У цій колекції, що налічує 66 картин, є твори Кричевського, Труша, Новаківського, Михайла Мороза, Грищенка, Едварда Козака та інших визначних наших мистців. Цю колекцію, крім інших, гості матимуть на-

(Закінчення на стор. 4)

Зліва: Сидір Тимяк, Маріян Швець, Джим Мирі і Григорій Олійник на летовищі у Піттсбурґу.

ЦЕНТР СТУДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ СПОНЗОРОВАНИЙ ПЕТРОМ ЯЦИКОМ,
ГАРРІМАН ІНСТИТУТ ПРИ КОЛЮМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ,
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА,
УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗСА та
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

влаштовують

Конференцію для
ВІДЗНАЧЕННЯ ВІСІМДЕСЯТИЛІТТЯ
УКРАЇНСЬКИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
23-го і 24-го січня 1998 р. в Ню Йорку

ПРОГРАМА:

п'ятниця, 23-го січня, в Колюмбійському Університеті
420 W. 118 St., Room 1512

10:00 ранку — 12:30 по пол.: ПАНЕЛЬ І
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ ДО 1917 р.

Марк фон Гаген, Гарріман Інститут: Відкриття
Ведучий: *Олександер Мотиль*, Гарріман Інститут
Доповіді: *Ярослав Грицак,* Інститут історичних студій, Львів
„РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ"
Ігор Гирич, Інститут української археографії, Київ
„ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК"
Ольга Андрієвська, Трент Університет
„МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ"

2:30 — 5:00 по пол.: ПАНЕЛЬ II
УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА І УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ

Ведуча: *Марта Скорупська,* Канадський Інститут Українських Студій
Доповіді: *Владислав Верстюк,* Інститут української історії, Київ
„УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ І ЦЕНТРАЛЬНА РАДА"
Марк фон Гаген, Гарріман Інститут
„УКРАЇНІЗАЦІЯ І РОСІЙСЬКА ІМПЕРСЬКА АРМІЯ"
Анна Процик, Кінґсборо каледж, Сіти Юніверсіти, Н.Й.
„РОСІЙСЬКИЙ ТИМЧАСОВИЙ УРЯД І УКРАЇНА"
Володимир Стойко, Манґаттен каледж
„БОЛЬШЕВИКИ І ЦЕНТРАЛЬНА РАДА"

5:00 — 6:00 — ПРИЙНЯТТЯ, Faculty House, Columbia University

субота, 24-го січня, Український Інститут Америки: 2 East 79th Street

10:00 — 11:30 ранку: ПАНЕЛЬ III
ЛІТЕРАТУРА І НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ

Олекса Біланюк, Свартмор каледж: Привітальне слово
Ведучий: *Віталій Чернецький,* Гарріман Інститут
Доповіді: *Ася Гумецька,* Мишиґанський університет
„УКРАЇНСЬКІ ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ОЧИМА ПИСЬМЕННИКІВ-УЧАСНИКІВ"
Лариса Онишкевич, Принстонський Дослідчий Форум
„УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ В ДРАМАТУРГІЇ"
Дискутант: *Тамара Ґондурова,* Києво-Могилянська Академія, Київ

Почесний гість: Юрій Шевельов, професор емерит, Колюмбійський університет

11:30 ранку — 12:30 по пол.: ПАНЕЛЬ IV
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ В ІНТЕРВЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Ведучий: *Олесь Смолянський,* Лігай університет
Дискутанти: *Ярослав Грицак,* Інститут історичних студій, Львів
Ігор Гирич, Інститут української археографії, Київ
Ярослав Пеленський, Східньоевропейський Дослідчий Інститут ім. В. Липинського
Слово: *Юрій Щербак,* Амбасадор України.

Леонід Рудницький, Ля Саль Університет: Заключне слово
12:30 — 1:30 по пол.: ПОЛУДЕНОК
1:30 — 2:30 по пол.: МУЗИЧНА ПРОГРАМА —

Алексіс Кохан і Юліян Китастий

Ротарійці провели вишкіл медичних техніків в ЗСА

Вже п'ятий рік клюб „Ротарі" в Ирвін коло Піттсбурґу активно проводить харитативну допомогу Україні, хоч немає жодних членів українського походження. При співпраці місцевих шпиталів, зокрема Шейдісайд шпиталя у Піттсбурґу та при співпраці з місцевим Тристейтовим Комітетом Допомоги Дітям Чорнобиля (ТСКДДЧ), переслано до України чотири великі пакунки із медичними машинами та ряд посилок літаками, загальної вартости понад 1 млн. дол. Представники „Ротарі" відвідали два рази Львів і Київ та нав'язали співпрацю з відновленим клюбом „Ротарі" у Львові. У 1993 році вони спонзорували приїзд до Піттсбурґу д-ра О. Лемішки на кількамісячний вишкіл серцево-судинної хірургії та зв'язали його із знаним кардіологом Шейдісайд шпиталя д-ром Майклом Кулігом, який теж активно включився в акцію допомоги Україні. За його старанням, шпиталь подарував медичну апаратуру для катетеризації серця, яку ми переслали до Обласної Клінічнопї Лікарні у Львові, бо у цілій західній Україні не було ні одного шпиталя, де було б можна робити шунтування (байпеси) серцевих судин.

Наш комітет зорганізував пересилку медичних машин та допоміг фінансувати їх інсталяцію, яку зробили місцеві інженери, випускники Львівської Політехніки, Маріян Швець і Григорій Олійник. При пересилці модерних медичних машин виявилась потреба знання західніх стандартів, інформації про запасні частини та фахове вдержання таких апаратів. Тоді „Ротарі", спільно з нашим комітетом, рішили провести програму технічного вишколу українських інженерів в ЗСА. Для цього ми звернулись до фахівця, мед. інж. Роберта Кеннеді у Каліфорнії, який провів успішно вишкіл медичних техніків у 80-их роках у Вірменії, до якої вислано медичну апаратуру після великого землетрусу та яку не можна було вживати через брак місцевих фахівців, які забезпечили б її направи та вдержання. Р. Кеннеді успішно вишколив вірменських фахівців в Америці, а вони відтак навчали інших місцевих техніків. Цю саму систему ми вважали завести теж в Україні, і у 1995 році представники „Ротарі", д-р М. Куліґ і наш комітет відбув ряд нарад з головним лікарем Обласної Клінічної Лікарні Б. Кривком, та керівником Обласної Охорони Здоров'я д-ром М. Хобзеєм і там зформовано харитативну організацію „Коронарі" для впровадження модерного обстеження та шунтування серцевих судин при Обласній Клінічній Лікарні у Львові. Цей проєкт теж предложено до Міністерства Охорони Здоров'я та до керівника гуманітарної допомоги в Києві.

У Києві наші представники мали зустріч з американським амбасадором В. Міллером та з представниками Ю-Ес-Ейд. Крім вищезгаданих, до програми включився Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК). У нашій праці нам багато допоміж екзекутивний директор ЗУАДК Степан Гавриш, а у Києві Надя Зінкевич. Представники підписали протокол співпраці для переведення програми „Коронарі". Частиною цього був вишкіл мед-техніків у ЗСА.

Зліва: д-р Майкл Куліґ, Григорій Олійник, Джим Мирі і Маріян Швець на стрічі із „Ротарі".

Координатором програми є Джим Мирі при співпраці з Денісом Діффендерфером, оба є у проводі клюбу „Ротарі" у Ирвін. Вони приготовили програму та бюджет на 23,500 дол. ТСКДДЧ дав початковий даток у висоті 5,000 дол., що їх ми одержали від секретаря 5-го Відділу Братського Союзу Зенона Комоницького. Других 5,000 дол. ми одержали від ЗУАДК, решту коштів (13,500 дол.) додали ротарійці і забезпечили фінансування програми.

Р. Кеннеді перевірив стан медичних апаратів, що їх вже переслано до різних шпиталів в Україні та опрацював програму на чотиритижневий курс у Каліфорнії, використовуючи модерні медичні машини і приготовив довідник для дальшого використування мед-техніків, після їхнього повороту в Україну. Він перевірив фахове знання кандидатів на вишкіл інженерів Маріяна Швеця і Григорія Олійника та підготовив ляборaторії на вишкіл на осінь 1997 року.

Д-р М. Куліґ, який уже третій раз був у Львові, щоби переводити шунтування судин серця в програмі „Коронарі" у вересні 1997 року, передав обом інженерам їхні летунські квитки та запрошення на вишкіл. Рівночасно „Ротарі" факсом та через інтернет повідомили про це американську амбасаду та Ю-Ес-Ейд у Києві. Вони мали відлетіти зі Львова 17-го жовтня 1997 року, але зайшли незрозумілі перепони в американській амбасаді. Спершу відмовили візу без подання причини, відтак на другий тиждень подали ряд формулярів та знов відмовили, мовляв це не є „наукова інституція". Треба було провести ряд довгих телефонів, факсів і три тижні пізніше вони врешті одержали візи. Вони мусіли три рази їхати зі Львова до Києва та вистоювати перед амбасадою, де їх трактовано, як людей нижчого сорту.

Тут слід завважити, що ми, американські громадяни, повинні домагатись, щоби врешті відчинили американський консулят у Львові, бо із західньої України є велике число американців українського походження. Такі консуляти є по всьому світі, де є більше число подорожуючих до ЗСА. Також ми повинні вимагати від нашої бюрократії в американській амбасаді, щоби вони гідно відносились до громадян України та щоби вони всі володіли державною українською мовою. Виходить, що наші попередні зустрічі з амбасадором, договорення про його допомогу, були лише на словах, а на ділі працівники в амбасаді поводились безсердечно та некоректно.

З тритижневим опізненням українські інженери врешті долетіли до Каліфорнії та відбули чотиритижневий вишкіл на модерних медичних машинах, довідались про найновіші моделі та їх вживання і встановили діловий контакт на майбутню консультацію і співпрацю через інтернет. Після вишколу інженери в поворотній дорозі задержались на три дні у Піттсбурґу. Їх вітали на летовищі представники „Ротарі" та ТСКДДЧ.

Українська громада і „Ротарі" клюб прийняли гостинно інженерів М. Швеця і Г. Олійника. Вони були почесними гостями на ротарійській різдвяній забаві, а в неділю 14-го грудня вони мали стрічу з українською громадою. Звіт про їхній вишкіл був цікавий, а присутні ставили їм ряд питань про стан медичної допомоги в Україні. На другий день їх офіційно вітало „Ротарі" та передало обом інженерам грамоти закінчення мед-технічного вишколу. Цього дня вони відвідали відомий діточий шпиталь у Піттсбурґу, щоби розглянути можливості зробити пряму сполуку через інтернет з Львівською Обласною Спеціяльною Дитячою Лікарнею. Вони відлетіли до Львова 16-го грудня, закінчивши успішно першу фазу створення мед-технічної бази в Україні, яка зможе обслуговувати медичні апарати, що їх тепер щораз частіше вживають в українських лікарнях. Належиться признання для клюбу „Ротарі" в Ирвін, який вже декілька разів успішно провів програми для харитативної допомоги України. Надіємось на їх дальшу співпрацю.

Сидір Тимяк

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 25-го грудня 1997 р., після короткої, але важкої недуги відійшов у вічність на 76-му році трудолюбивого життя наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

о. митрат НЕСТОР СТОЛЯРЧУК

нар. 27-го жовтня 1921 р., в с. Гриньківці, Крем'янецького повіту, Волинь.

ПОХОРОННІ відправи відбулись в церкві св. Ап. Андрія в Норт Порт, Фла., а опісля в очолені Архиєпископом Антонієм з духовенством, в українській православній Церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного, в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., а відтак там же на цвинтарі — похоронення.

Залишив у глибокому смутку:
добродійку — ОЛЬГУ
доньок — ЛАРИСУ і АННУ з мужем
сина — МИХАЙЛА
внуків та ближчу і дальшу родину та друзів в ЗСА і Україні.

Про молитви за спокій душі покійного просить дружина Ольга, діти і внуки.

Вічна йому пам'ять!

Нові видання

Подружжя в ЗСА уфундувало книжку

У другій половині 1997 року в Києві заходами Видавничого дому „КМ ACADEMIA" та на кошти подружжя Любові та Івана Заковоротних зі ЗСА появилося прецікаве та дуже потрібне видання авторства Василя Горбачука п. з. „Барви української мови".

Чепурне 270- сторінкове видання появилося 10,000 накладом, і мабуть годі описати яким важливим є це видання у сьогоднішній Україні, а зокрема в Донецькій області, де в Державному Педагогічному Інституті в місті Слов'янське відбулася офіційна презентація згаданого видання.

Історія української мови, переслідуваної і викорінюваної віками, її роля у формуванні національної свідомости — цій темі присвятив автор свою багатолітню працю. Зібрані ним документи схвилюють кожного, кому не байдужа історія та культура України

Презентація книжки „Барви української мови" у Слов'янському Державному Педагогічному Інституті. Зліва: проф. Василь Горбачук, ректор згаданого інституту Микола Нечволод та Іван Заковоротний (Коннектикат, ЗСА).

КОРПОРАЦІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ, котрі відбуваються останніми роками в ЗСА, значно змінили загальний вигляд корпораційної структури. Експерти уважають це найбільшою зміною в Америці від часу масових перейманъ індустріяльних підприємств на початку цього століття, котрі створили відомі залізничні, сталеві та автомобільні індустрії в країні. Теперішні злиття американських компаній витворюють нових та більших, як будь-коли досі гігантів і цим самим віддзеркалюють зріст переконань серед державних упорядників підприємництва та багатьох керівників великих підприємств, що комерційні гіганти не є конечно злим виявом.

П О Д Я К А
В дні 4-го січня 1997 р. відійшла від нас назавжди

СЛ. П.

МАРІЯ (ЛЯЛЯ) ПОПАДЮК

з дому БОДНАР

нар. 11-го лютого 1916 р. в Монастирці, пов. Жидачів

В цих невимовно тяжких хвилинах життя по втраті найдорожчої Лялі, наша родина зазн ала багато піддержки і потіхи від друзів, знайомих, що усно, чи листовно нам співчували, складали пожертви на різні добродійні цілі, св. Літургії, присилали квіти і т. п. І тому цією дорогою складаємо всім найщирішу подяку. Також велика подяка усім тим приятелям, що 9-го і 10-го січня, в таку сніжну заверуху приїхали до Чикаго, здалека і зблизька, на похоронні відправи нашої незабутньої Лялі.

Щиросердечно дякуємо о. Крилошанинові Іванові Кротцеві, парохові церкви свв. Володимира і Ольги в Чикаго, за відслуження усіх похоронних відправ та за глибоко релігійні слова прощання в церкві.

Дякуємо о. деканові Євгенові Галицькому, парохові церкви свв. Володимира і Ольги у Віндзорі, Онт., та сотрудникові о. Петрові Грицикові, за правдиві співчуття для родини, за св. Літургії, спершу за видужання Марії, а по її смерті — за Служби Божі з Панахидами.

Ми безмежно вдячні Анні (Нусі) Помірко за її непересічні слова прощання своєї приятельки Лялі, 9-го січня під час Панахиди в похоронному заведенні Каапа в Чикаго, котрі відчитала доня (Нусі) Калина Помірко. Присутні витирали сльози з очей зі зворушення.

Дякуємо сердечно Наталії Іванів — голові Централі жіночої організації „Золотого Хреста", за прощальні слова довголітньої членки Марії під час Панахиди. П.Н. Іванів подала короткий життєпис сл. п. Марії, та описала її героїчне поборювання життєвих труднощів.

Також щиро дякуємо Оресті Помірко-Фединяк за відступлення своєї хати на нічліги для членів нашої родини.

Дякуємо адвокатові Орестові Попелеві за великі прислуги в скорому полагоджуванні різних справ, зв'язаних з похороном і інших.

Дякуємо особам в Кредитівці „Самопоміч", що довгі літа полагоджували грошеві справи Марії.

Найщиріша подяка Нуні Ліськевич і Лясі Ліськевич за відвідини Лялі в шпиталі, за чудові квіти, а вже найбільше за довголітню приязнь і поміч Лялі, коли тільки було потрібно.

Сердечна подяка Олегові, Лесі і Петрусі Коверко за часті відвідини Марії в шпиталі, за щедрий дар на цілі, і за приязнь.

Дякуємо сусідам Ґуликам і Федчинам за довголітню поміч Лялі, та повідомлення родини про її смертельний упадок. Усім дякуємо за участь в похоронах.

Дуже щира подяка українській спільноті Виндзору, Онт. в Канаді, головно двом організаціям, а саме: „Організації Українок Канади" (ОУК) і „Конгресові Українців Канади" (КУК) та поодиноким особам, що з глибоким відчуттям нашому болю, нам співчували і щедрі пожертви зложили на добродійні цілі в пам'ять сл. п. Марії. Усім членкам і членам цих організацій ми безмежно вдячні, бо відчули правдиву людську любов, коли ненадійно зустріла нас трагедія.

Сл. п. Марія похоронена на українському цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., біля чоловіка Володимира.

Спи спокійно найдорожча МАМО, БАБО, СЕСТРО і ТЕТО!
Ніколи тебе не забудемо!

На цілі зложили:

НА СВ. ЛІТУРГІЇ:
Л. Ґоєвич, Чикаго, родина Гуликів, Чикаго, родина Федчинів, Чикаго, П. Перхач, Чикаго, д-р Василь Ленцик, Стемфорд, Конн., о. Петро Грицик, Виндзор, Онт., Марта Боднар-Саламон, Виндзор Онт.

ГАРВАРД, НА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ:
100 дол. Родина Попадюк;
по 50 Анна Ліськевич, Уляна Ліськевич, Анна і Калина Помірко;
30 Ніна Брик;
по 25 Зенко і Марія Пилявки, Марія, Наталка і Оля Домченко;
20 Катерина Борняк.

ДІТИ ЧОРНОБИЛЯ (ФОНД „ЗОЛОТОГО ХРЕСТА"), 12-ий ВІДДІЛ:
по 50 дол. д-р і Ореста Фединяк, родина Попадюк, Український „Золотий Хрест";
30 Наталія Іванів;
по 20 д-р Евстахій і Марія Юркевич, Анна Кузик;
по 15 Орися Вітковська-Пундій, Євгенія Ленчицька;
10 Анна Стародуб.

НА ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:
100 дол. родина Віген.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ „МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА" в ЧИКАҐО, Ілл.:
по 100 дол. Олег, Леся і Петруся Коверко, родина Попадюків.

ФОНД НА ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ДИТЯЧИЙ ШПИТАЛЬ:
по 25 дол. Стефанія Дуб, Дітройт, Люба Перешлюга, Виндзор, Онт.

НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „КАНАДСЬКОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ":
по 100 дол. Відділ КУК, Виндзор, Онт., Марта Боднар-Саламон, Виндзор, Онт., Ірина Зелена, Виндзор, Онт.;
по 50 д-р Теодор і Оля Дзюбановські, Виндзор, Володимир і Евгенія Москалюки, Дітройт;
по 30 Відділ ОУК, Виндзор, Ольга Зелена, Торонто;
по 25 Марія Кіндяк, Виндзор, Люба і Теодор Козаки, Виндзор, Петро Мицак, Виндзор.

КВІТИ ЗЛОЖИЛИ:
Український Інститут Модерного Мистецтва, каса „Самопоміч", Чикаго, American Physical Society, Long Island, Анна і Калина Помірко.

діти — АНДРІЙ і ІВАННА з родинами
внуки — МАРКО, ТАНЯ, ЛЕВЧИК і МАКСИМКО
сестри — МАРТА БОДНАР і ІРИНА ЗЕЛЕНА
сестрінки — АННА і ДАВИД САФФОРД з дітьми ДАРІЄЮ і КАТРУСЕЮ
д-р — ЮРІЙ і НІНА ЗЕЛЕНІ з дітьми: АНДРІЄМ і АДРІЯНОЮ
ДАРІЯ ЗЕЛЕНА

РОДИНА

Розвиваються...

(Закінчення зі стор. 2)

году оглянути в нашій ґалерії. Більші колекції своїх творів передав нам ще за життя мистець-іконописець Михайло Осінчук, якого Владика Йосиф Шмондюк відвідав зі мною в його робітні. Більші колекції своїх творів передали нам Ірина Твердохліб та Стефанія Бернардин. Обидві мисткині передали також свої бібліотеки до Стемфорду.

Гарну колекцію творів мистецтва і бібліотеки передав нам Ринасевич зі збірки покійних д-ра Марії та інж. Романа Кобринських. Відомий колекціонер і архівіст інж. Михайло Пежанський передав ще за життя до нашого музею свій архів, а після його смерти його дружина передала також бібліотеку.

Владика Василь Лостен зі своїм приходом до Стемфорду, започаткував, можна сказати, добу ренесансу нашої бібліотеки і музею. Найпершим ділом нового Владики було передання 1977 року цілого будинку — палати для потреб музею. При тому Владика доручив архітектам відповідно, без порушення архітектурної цілости палати, покрити веранду і тим способом додати ще одну залю, де приміщується ґалерія образів. В цій ґалерії вже мали свої виставки мистці Осінчук, Гніздовський, Ірина Твердохліб, Богдан Божемський, а тепер є виставка дарів покійної Ірини Щербанюк.

На днях обіцяла мені Ірина Мороз, вдова по покійному мистцеві Михайлові, що передасть портрет Слуги Божого Андрея. Це один їх архитворів покійного мистця Михайла Мороза, якого дуже високо цінив Слуга Божий Андрей. Цей образ став вже прикрасою нашого музею, його на руки директора музею В. Ленцика і ректора о. Е. Янґа передала Ірина Мороз. Музей в Стемфорді має невелику, але цінну колекцію скульптури, зокрема твори Архипенка, Сергія Литвиненка, Крука, Черешньовського і Букоємської. Мені вдалось закупити в 1970 році на лицитації в Ню Йорку дві ризи — оригінали з Печерської Лаври в Києві. Одна риза з 1768 року — це дальматика, а друга — фелон з 1830 року. Ці ризи знайшов мистець Святослав Гординський на Медісон евеню в Ню Йорку і я їх закупив для музею.

Музей відвідують гості з цілого світу, свої і чужинці. Особливо цінними є відвідини шкільної молоді, яка користає дуже багато, маючи нагоду побачити пам'ятки української культури з її тисячолітними надбаннями.

У наш також знайшли собі місце два реґіональні музеї — Лемківський і Карпатської України, Зірка Ґренджа-Донська-Данилюк.

І знову треба з вдячністю згадати засновника Митрополита Богачевського, який далекозоро висловив оці пропам'ятні слова у своїй дедикації музею і бібліотеки: „З вірою в дальшу поміч Божу, опіку Пречистої Діви Марії, Покровительки нашої Української Католицької Вищої Школи, і з надією на солідарну характерну підтримку цілого українського католицького загалу, духовенства і вірних, передаємо дві нові культурні національні установи: Музей і Бібліотеку на вжиток і добро нашого народу — з привітом і побажанням зросту і розвою. Константин, Єп.".

В тому самому дусі на добро і вжиток провадить ці дві інституції теперішний Владика Василь Лостен, опікун музею і бібліотеки, який не жаліє ці труду, ні гроша, щоб ці вартісні інституції розвивались та служили нашій Церкві і національній культурі.

Український Музей і Бібліотека стали вже всенародними інституціями, з яких користає наш загал, як також кожний, хто цікавиться української культурою. В минулому, після о. Чепельського, в музеї і бібліотеці працювали якийсь час проф. Микола Чубатий і його дружина Ярослава, Марія Клячко, Віра Шпікула.

Тепер нагляд над діяльністю має Владика Василь Лостен — опікун, д-р Василь Ленцик — директор від 1964 року, мґр Любов Волинець, від 1984 року куратор музею і бібліотеки, і о. мітрат Іван Терлецький, директор бібліотеки.

Заповнилася ще одна прогалина

Скромна форматом 96-сторінкова книжечка Оксани Паламарчук під назвою „...А музи не мовчали" (Львів: 1941-44 роки), це незвичайно важливий вклад для заповнення прогалини трьох років розцвіту театрально-музичного життя Львова в часі німецької окупації. Про ці роки 1941-44 писали і згадували у своїх споминах численні співактори цього періоду, які переїхали після Другої світової війни на Захід, але у Львові їхні праці не були доступні, а всі матеріяли архівів і газет знаходилися під „опікою" совєтських чинників.

Щойно тепер, коли все стало відкритим, відома із своєї музикологічної праці О. Паламарчук видала окрему книжечку „А музи не мовчали", спираючи її заголовок на запереченні відомого твердження, що „коли говорять гармати — музи мовчать".

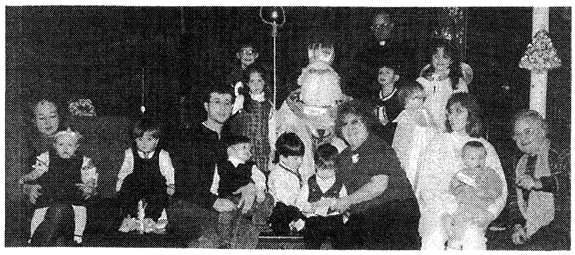
Матеріял, що його ужила авторка до книжечки, незвичайно багатий, у списку бібліографії знаходимо аж 70 рубрик і треба подивляти її за редакторську вмілість охопити так широку тему на 94 сторінках кишенькового формату. У більшості в цій документальній праці цитати із преси та споминів співучасників тих трьох так багатих акцією і змістом театральних сезонів у Львові в ділянці опери, оперети, балету, драми, комедії і концертового життя. При тому читач може ще й знайти численні світлини з усіх ділянок того культурного життя, що процвітало, не зважаючи на труднощі, заборони німецької окупаційної влади, а вкінці на воєнні події.

Для читача, що пам'ятає ці часи, це зворушливе відновлення споминів про вистави, концерти, драми та про тих, що дали можливість у так важкому періоді життя переживати стільки мистецьких зворушень та вдоволень. Добре, що О. Паламарчук, маючи ще й такого обізнаного консультанта, як Олег Лисяк, приготовила і видала цей короткий перелік театральних подій цих трьох років, які позначилися неабиякими успіхами на цьому культурному відтинку та вперше дозволили свобідно співпрацювати мистецьким силам із східніх областей України із західніми. На цю тісну співпрацю вказує перелік імен як на музичному полі, так і театральному.

Із цього так короткого переліку імен, подій і успіхів можна однак побачити завзяття, енерґію та таланти української сцени, які не піддавалися усім труднощам, що їх приносили воєнні роки. О. Паламарчук заповнила важливу прогалину історії культурного життя Львова, але вона вимагає ще ширшого охоплення, яке надіємося отримати саме від авторки, що має до того тепер можливості, а відома зі свого доброго пера.

О. Кузьмович

Св. Миколай у Вунсакеті

Св. Миколай серед дітвори.

Святий Миколай відвідав дітвору у парафіяльній залі української католицької церкви св. Михаїла у Вунсакеті, Р. Ай., в понеділок, 7-го грудня 1997 року.

Джанет Бардел із 241-го Відділу зайнялася приготуванням перекуски і дарунками для дітей. Св. Миколая репрезентував д-р Михайло Клюфас і йому асистували два ангелики.

О. шамбелян Роман Големба привітав присутніх на тлі прибраної сцени і розповів історію св. Миколая з Малої Азії та як почався звичай роздачі дарунків в імені святого.

Іван Ткач розважав присутніх в'язанкою коляд, а Марко Ткач відчитав різдвяний вірш.

Іванна Ганушевська

„Українські..."

(Закінчення зі стор. 2)

Розумовський (син останнього гетьмана України) віддав до диспозиції Бетовена свою пишну палату, враз із власним струнним квартетом. (Знаємо, що граф був гордий із свого роду та що втримував у палаті теж капелю співаків, яких набирав, правдоподібно, з Глухова).

Із глибокої вдячности до такого мецената Бетовен присвятив Розумовському цикл трьох Струнних квартетів Оп. 59 (в яких застосував українські народні теми) та, в додатку, П'яту і Шосту симфонії. Отже, аж п'ять таких творчих вершин, що „від гір найвищих вищі".

Величаві, формальні ("black tie" — обов'язково) прийняття у резиденції Розумовського начисляли яких 800 гостей добірної аристократії. В центрі уваги — елеґантний, тоді 36-літній ґеній та музикавладар. Його ж „Квартети Розумовського" вперше прозвучали у багатій віденській палаті українського графа-гетьманича, щоб два століття згодом відгомоніти вже в історичній та рівнож гостинній нюйоркській палаті Українського Інституту Америки.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, 16-ГО СІЧНЯ, у Ґватемалі невідомі озброєні бандити напали на автобус американських студенток, ограбили пасажирів та знасилували п'ятьох із них. Група 13 студенток і троє учителів-опікунів з коледжу св. Марії у Мериленді відбували освітню прогулянку історичних і культурних місць у Ґватемаля Ситі. Місцева поліція заявила, що вже затримала двох чоловіків, яких підозрівають у цьому злочині. Всі члени згаданої прогулянки повернулися до ЗСА негайно після того травманичного переживання.

• ПРАЦЯ •

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻